

MANIFEST DE LA COMISSIÓ DONES I CIÈNCIA 8 DE MARÇ DE 2022

Aprofundiment de la bretxa de gènere en un context de pandèmia sanitària: reflexions per a un debat crític

La commemoració del Dia Internacional de les Dones ens emplaça, un any més, a reflexionar críticament sobre la severa situació discriminatòria que pateixen les dones arreu del món, en tots els àmbits. Una desigualtat d'oportunitats i discriminació que no és aliena a les nostres universitats i centres de recerca i que s'ha vist agreujada per la pandèmia sanitària propiciada per la COVID-19.

Tots els estudis publicats els darrers temps apunten que l'emergència sanitària ha aprofundit severament la bretxa de gènere ja existent, accentuant les desigualtats entre dones i homes, també en el desenvolupament de la carrera acadèmica i investigadora universitària. Posen de manifest, inequívocament, l'accentuació de la segregació vertical perquè la presència de les dones a la universitat continua essent clarament minoritària als espais de presa de decisió, representant poc més del 26% dels llocs de responsabilitat acadèmica. Un biaix de gènere que es projecta també a nivell retributiu. La bretxa salarial global del sistema universitari públic espanyol se situa entorn al 10,9% i ascendeix al 16,9% en els complements salarials retributius vinculats especialment al reconeixement de mèrits de recerca. Una recerca que s'ha vist especialment afectada per aquest entorn d'excepcionalitat en que les dones han continuat assumint, un any més, un paper determinant, tant des de la dimensió social i de prestació de serveis, com en l'àmbit més personal i familiar, d'atenció i cura a les persones.

En aquest context d'excepcionalitat, la Comissió Dones i Ciència del Consell Interuniversitari de Catalunya explicitem el nostre compromís ferm per fer front, en exercici de les competències que ens són pròpies, al llast històric de la invisibilitat, la discriminació i la violència contra les dones, agreujades els darrers temps per la pandèmia. I ho fem des de la responsabilitat que tenim les universitats d'esdevenir no només un espai crític de denúncia, sinó també, i molt especialment, un espai de transformació social. Perquè a les nostres universitats i centres de recerca d'avui s'hi forma la ciutadania que haurà d'assumir un paper decisiu en la transformació de la societat de demà. Cal doncs dotar a la comunitat universitària dels recursos necessaris

per fer possible una efectiva transversalitat de la perspectiva de gènere en tots els àmbits docents i de recerca, condició necessària per corregir els rols androcèntrics i els estereotips de gènere que persisteixen a la nostra societat. Perquè només des d'una educació respectuosa amb la igualtat de gènere es podrà empoderar, efectivament, a les dones en tots els àmbits de la vida política, laboral i social.

L'efemèride del 8 de març ens commina, doncs, avui més que mai, a prendre consciència de la necessitat indefugible d'emprendre accions fermes per a revertir aquesta situació i corregir els biaixos de gènere i discriminacions estructurals que persisteixen en ple segle XXI. Més de cent anys després d'aquelles primeres dones que van sortir al carrer a reivindicar els seus drets laborals, millors sous, formació i accés a càrrecs de responsabilitat, queda encara molt camí per recórrer per a garantir una igualtat d'oportunitats real i efectiva, dins i fora del món universitari. La commemoració del 8 de març ens ha d'emplaçar a prendre'n consciència. Per què sols des del compromís amb la igualtat efectiva entre dones i homes estarem en condicions de construir una universitat més justa, més compromesa socialment i, en definitiva, de millor qualitat. Una universitat i uns centres de recerca que hauran d'assumir un paper decisiu en el repte de la recuperació econòmica, social i mediambiental que haurem d'afrontar els propers anys.